

Prvič obeležujemo Mednarodni dan jam in krasa, ki je bil lani razglašen na pobudo Slovenije

13.9.2026 - | gov.si

Razglasitev 13. septembra za Mednarodni dan jam in krasa v okviru UNESCO je izjemen diplomatski uspeh Slovenije. Je rezultat uspešne več let trajajoče diplomatske akcije in potrditev odličnosti slovenskega krasoslovja. Uspeh kampanje namreč temelji tudi na dolgoletnem vrhunskem delu slovenskih znanstvenikov na področju raziskovanja in varovanja jam in krasa ter z njim povezanih pojavov.

Generalna konferenca UNESCO je novembra 2025 v Samarkandu razglasila Mednarodni dan jam in krasa, ki ga bomo poslej po vsem svetu obeleževali 13. septembra. Pobudo je podala Republika Slovenija na predlog Mednarodne speleološke zveze (UIS) s sedežem v Postojni, v sodelovanju s Slovensko nacionalno komisijo za UNESCO, takratnim Ministrstvom za naravne vire in prostor, Ministrstvom za zunanje in evropske zadeve in Stalno delegacijo Republike Slovenije pri UNESCO v Parizu.

Pobuda za Mednarodni dan jam in krasa je nastala leta 2021, po uspešno izvedenem projektu Mednarodnega leta jam in krasa 2021 (IYCK 2021), ki je potekalo na pobudo Mednarodne speleološke zveze. Slednji je takrat predsedovala Slovenija. Cilj je bil spodbujati, podpirati in olajšati znanstvene raziskave, upravljanje, izobraževanje in raziskovanje jam, kraških območij in podzemnih voda na mednarodni ravni ter povečati mednarodno sodelovanje. V tem obdobju je bilo organiziranih približno 1100 dejavnosti s strani nacionalnih speleoloških in drugih strokovnih organizacij ter institucij, pa tudi s strani različnih mednarodnih organizacij iz 65 držav.

Mednarodni dan jam in krasa prispeva k prepoznavanju jam in kraških območij po vsem svetu in obenem izpostavlja izjemno pomembno vlogo Slovenije na tem področju. Prispeva k večji ozaveščenosti deležnikov - mednarodnih institucij, državnih uprav, lokalnih skupnosti, znanosti, izobraževalnega sektorja, turizma in širše javnosti o obstoju teh naravnih pojavov, o pomenu razumevanja naravnih procesov in o potrebi po njihovi zaščiti in trajnostni rabi. Jame in kras pokrivajo petino kopnega sveta in so vir pitne vode za več kot milijardo ljudi. Kljub temu ostajajo te podzemne pokrajine slabo poznane in ranljive. Mednarodni dan jam in krasa, ki ga prvič obeležujemo 13. septembra 2026, je namenjen ozaveščanju, raziskovanju, izobraževanju in varstvu krasa.

Slovenija, z več kot 15.800 registriranimi jamami, bogato kraško dediščino ter Inštitutom za raziskovanje krasa ZRC SAZU in Mednarodno speleološko zvezo (International Union of Speleology - UIS) s sedežem v Postojni, je z razglasitvijo Mednarodnega dneva jam in krasa prejela veliko priznanje za dolgoletno znanstveno, jamarsko in naravovarstveno delo.

Slovenski strokovni podporniki pobude so bili Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU), Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Jamarska zveza Slovenije, Geološki zavod Slovenije, Zavod RS za varstvo narave, Univerza v Ljubljani - Biotehniška fakulteta, Slovensko geološko društvo, Zveza slovenskih geografov, Geomorfološko društvo Slovenije, Društvo Dinaricum, Park Škocjanske jame, Postojnska jama d.d.

Prva obeležitev Mednarodnega dneva jam in krasa poteka med 10. in 13. septembrom 2026 v Postojni, pod pokroviteljstvom UNESCO in častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar. Slovesnosti, ki bo potekala 12. septembra zvečer v Postojnski jami, se bo v imenu Ministrstva za zunanje in evropske zadeve udeležil v. d. generalnega direktorja Direktorata za gospodarsko diplomacijo in razvojno-humanitarno pomoč veleposlanik mag. Jernej Videtič. Organizatorja dogodka sta Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU in Mednarodna speleološka zveza (UIS).

<https://www.gov.si/novice/2026-09-13-prvic-obelezujemo-mednarodni-dan-jam-in-krasa-ki-je-bil-lani-r-azglasen-na-pobudo-slovenije>